

Ekonomikas ministrija

Ēku renovācijas ilgtermiņa stratēģija

Ieva, Strazdiņa,
Būvniecības un mājokļu politikas departamenta Mājokļu politikas nodaļas vadītāja

13.11.2015., Rīga

Ekonomikas ministrija

Ēku renovācijas ilgtermiņa stratēģija (1)

- Latvijai ir jāizstrādā ēku ilgtermiņa stratēģija, lai mobilizētu ieguldījumus valsts, privāto dzīvojamo māju ēku un komercplatību fonda renovācijā (Stratēģija)
- Stratēģijā jāiekļauj:
 - Pārskats par valsts ēku fondu
 - Rentabla renovācijas pieejas noteikšana atkarībā no ēku veida un klimatiskās joslas
 - Ēku renovācijas politikas jomas pasākumi, lai veicinātu ēku rentablu pilnīgu renovāciju
 - Ilgtermiņa perspektīvas, kas privātpersonām, būvniecības nozarei un finanšu iestādēm palīdzētu pieņemt lēmumus par ieguldījumiem
 - Ar pierādījumiem pamatotas aplēses par paredzēto enerģijas ietaupījumu un plašākiem ieguvumiem
- Ik pēc 3 gadiem stratēģiju atjauno un iesniedz Eiropas Komisijai

Ekonomikas ministrija

Ēku renovācijas ilgtermiņa stratēģija (2)

- Stratēģijā noteiktie Latvijas ēku energoefektivitātes ilgtermiņa stratēģijas mērķi 2014.-2020.gadam:
 - Obligātā centrālās valdības ēku 3% platības renovācija, pašvaldību, industriālo ēku un daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku;
 - Daudzdzīvokļu ēku renovācija aktivitātes „Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi”;
 - Energoefektivitātes un vietējo atjaunojamo enerģijas resursu izmantošanas centrālajā siltumapgādē veicināšana. Atjaunojamās enerģijas īpatsvars bruto enerģijas galapatēriņā – 40%;
 - Sabiedrības informēšana par dažādām energoefektivitātes palielināšanas iespējām un praksi;

Ekonomikas ministrija

Ēku renovācijas ilgtermiņa stratēģija (3)

- Stratēģijā noteiktie Latvijas ēku energoefektivitātes ilgtermiņa stratēģijas mērķi 2014.-2020.gadam:
 - Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai;
 - Atbalsta instrumentu gandrīz nulles enerģijas patēriņa ēku būvniecībai
 - Nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu shēmas ēku īpašniekiem

Ekonomikas ministrija

Rentabla pieeja ēku renovācijai

- 2013.gadā Ekonomikas ministrija izstrādāja pētījumu „Ēku energoefektivitātes prasību definēšana dažādām ēku klasēm, ņemot vērā ēku dzīves cikla izmaksas Latvijā” (Cost optimal pētījums)
- Pētījuma dati parādīja, ka daudzdzīvokļu mājai pēc renovācijas salīdzinot izmaksu un energoefektivitātes rādītājus, ir jāsasniedz siltumenerģijas patēriņš apkurei 70-90 kWh/m² gadā, bet viengimenes privātmājām 113,26 kWh/m² gadā, izglītības iestāžu ēkās 73,01 kWh/m².
- Ziņojums par energoefektivitātes prasībām Latvijā jaunām un rekonstruējamām ēkām atbilstoši optimālo izmaksu līmenim ir pieejams Ekonomikas ministrijas mājas lapā.

Ekonomikas ministrija

Energoefektivitāte paaugstināšana dzīvojamās ēkās (1)

- Lai novērtētu daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes paaugstināšanas finanšu pieejamību, 2015.gadā tika izstrādāts Ex ante izvērtējums
- Ex ante izvērtējuma, mērķis:
 - sniegt objektīvu tirgus analīzi
 - identificēt tirgus nepilnības, neizdevīgus investīciju apstākļus
 - aprēķināt investīciju nepieciešamību energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu veikšanai
 - sagatavot investīciju stratēģiju finanšu instrumenta ieviešanai

Energoefektivitāte paaugstināšana dzīvojamās ēkās (2)

- *Ex ante* izvērtējumā konstatētās tirgus nepilnības:
 - Energoefektivitātes paaugstināšanas projektiem ir ilgs atmaksāšanās periods – vairāk kā 20 gadi
 - Energoefektivitātes paaugstināšanas projekti:
 - Ir nepieciešams grants, lai dzīvokļu īpašniekiem nodrošinātu finansiālu ieguvumu
 - Netiek kreditēti bez granta komponentes
 - Ir jūtīgi attiecībā pret aizdevumu procentu likmes apmēru un tiem nepieciešams ilgtermiņa finansējums ar zemām procentu likmēm
 - Finansējuma trūkums vai augstas aizdevumu procentu likmes neskaidro sociālekonomisko risku (reģionālā attīstība, iedzīvotāju maksātspēja) dēļ
 - Pieredzes trūkums energoefektivitātes projektu īstenošanā (tehniskās dokumentācijas kvalitāte)

Ekonomikas ministrija

Energoefektivitāte paaugstināšana dzīvojamās ēkās (3)

- ES fondu un valsts budžeta finansējums: 166 milj. EUR
- Piedāvātie atbalsta veidi:
 - **Grants** (līdz 50% no projekta izmaksām)
 - **Garantija** vai **tiešais Altum aizdevums**
 - **Tehniskās konsultācijas**, lai mazinātu riskus energoefektivitātes paaugstināšanas projektu sagatavošanas un īstenošanas stadijā

Ekonomikas ministrija

Energoefektivitāte paaugstināšana dzīvojamās ēkās (4)

- Energoefektivitātes paaugstināšanas projektu nosacījumi
 - Vienam īpašniekam nepieder vairāk kā 20% no kopējā dzīvokļa īpašumu vai dzīvojamo telpu grupu skaita (ierobežojums neattiecas uz pašvaldībām)
 - Neapdzīvojamo telpu platība nepārsniedz 25% no dzīvojamās mājas kopējās platības
 - Siltumenerģijas patēriņš apkurei pēc renovācijas nepārsniedz 90 kWh/m² gadā
 - Projekta IRR > 0, rēķinot 20 gadu periodā
- Mērķis nodrošināt, lai iedzīvotājiem nepieaug maksājumu slogs pēc renovācijas un iedzīvotāji var atmaksāt aizdevumu

Ekonomikas ministrija

Energoefektivitāte paaugstināšana dzīvojamās ēkās (5)

- Netiešā finansēšana (komercbankas vai citi privātie investori):
 - **Granta** apmērs noteikts saskaņā ar plānoto energoefektivitāti:
 - 36%, ja patēriņš apkurei pēc renovācijas līdz 90 kWh/m² gadā
 - 43%, ja patēriņš apkurei pēc renovācijas līdz 80 kWh/m² gadā
 - 50%, ja patēriņš apkurei pēc renovācijas līdz 70 kWh/m² gadā
 - **Garantija** komercbanku/citu aizdevēju aizdevumiem (ja nepieciešama):
 - 80% no aizdevuma apjoma
 - Termiņš uz visu aizdevuma periodu (līdz 20 gadiem)
 - Garantijai ir valsts galvojuma statuss
- Secinājumi:
 - Tiek motivēta kompleksa energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošana
 - Garantijas veicina privāta kapitāla izmantošanu aizdevumu nodrošināšanai
 - Joprojām visi ekonomiski pamatotie energoefektivitātes projekti nespēs piesaistīt privāto finansējumu sociāli ekonomisko risku dēļ

Ekonomikas ministrija

Energoefektivitāte paaugstināšana dzīvojamās ēkās (6)

- Tiešā finansēšana (Altum):
 - **Granta apmērs** noteikts saskaņā ar plānoto energoefektivitāti:
 - 25%, ja patēriņš apkurei pēc renovācijas līdz 90 kWh/m² gadā
 - 30%, ja patēriņš apkurei pēc renovācijas līdz 80 kWh/m² gadā
 - 35%, ja patēriņš apkurei pēc renovācijas līdz 70 kWh/m² gadā
 - **Ilgtermiņa aizdevumi** ar zemu aizdevuma likmi (EURIBOR + 2%)
- Secinājumi
 - Ar zemāku granta intensitāti nodrošināta finansējuma pieejamība visiem ekonomiski pamatotajiem projektiem
 - Panākts multiplikatora efekts piesaistot starptautisko finanšu institūciju līdzekļus
 - Privāta finansējuma izmantošana tiek stimulēta ar augstāku granta intensitāti

Ekonomikas ministrija

Sagaidāmie rezultāti

- Atbalstīta 1700 ēku energoefektivitātes paaugstināšana
- Ik gadu ietaupītas vairāk kā 260 GWh

Ekonomikas ministrija

Secinājumi

- Nodrošināta finansējuma pieejamība visiem ekonomiski pamatotiem projektiem
- Programma atbalsta iedzīvotājus ar dažādiem ieņēmumu līmeņiem
- Ar augstāku granta intensitāti tiek stimulēta privātā finansējuma izmantošana
- Nodrošināta pieejamība ilgtermiņa aizdevumiem (15-20 gadi) ar zemām procentu likmēm (2%)
- Panākts multiplikatora efekts piesaistot starptautisko finanšu institūciju un privātā sektora līdzekļus
- Nodrošināts konsultatīvais atbalsts par dokumentācijas sagatavošanu un projektu īstenošanu
- Uzlabota projektu kvalitāte
- Motivācija sasniegt augstākus energoefektivitātes rezultātus

Ekonomikas ministrija

Energoefektivitāte valsts īpašumā esošajās ēkās

- Plānotais finansējums: 97,8 milj. EUR
- Atbalsta mehānisms: **grants**
- Sadarbības iestāde: CFLA
- Attiecināmās izmaksas:
 - ēku energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi
 - AER izmantošana ēkās, ja tiek sasniegti īpaši augsti energoefektivitātes rādītāji un AER iekārtu uzstādīšana līdzās energoefektivitātes pasākumiem ir ekonomiski pamatota
 - tehniskās dokumentācijas sagatavošana, t.sk. energosertifikācijas veikšana

Ekonomikas ministrija

Industriālo ēku energoefektivitāte

- Plānotais finansējums: 32,55 milj. EUR
- Atbalsta mehānisms: **grants**
- Sadarbības iestāde: CFLA
- Attiecināmās izmaksas:
 - ēku energoefektivitāti paaugstinoši rekonstrukcijas vai vienkāršotās renovācijas darbi
 - energoefektivitātes paaugstināšana esošajās ražošanas tehnoloģiskajās iekārtās
 - ieguldījumi atjaunojamo enerģijas avotu izmantošanai
 - pārejai no fosilā kurināmā uz AER izmantojošām tehnoloģijām vai AER izmantojošu tehnoloģiju nomaiņa pret efektīvākām AER tehnoloģijām
 - energopārvaldības sistēmas ieviešana (attiecināms tikai MVU)

Ekonomikas ministrija

Energoefektivitātes paaugstināšana pašvaldību ēkās

- Plānotais finansējums: 31,39 milj. EUR
- Atbalsta mehānisms: **grants**
- Sadarbības iestāde: CFLA
- Attiecināmās izmaksas:
 - pašvaldību ēku renovācija un rekonstrukcija energoefektivitātes paaugstināšanai
 - ēku energosertifikācija
 - būvdarbi energoefektivitātes palielināšanai (norobežojošo konstrukciju siltināšana, ēkas inženiersistēmu rekonstrukcija, rekuperācijas, enerģijas kontroles un vadības iekārtu uzstādīšana, tai skaitā viedie skaitītāji un ventilācijas sistēmas)
 - atjaunojamo energoresursu izmantošana ēkās, ja tiek sasniegti īpaši augsti energoefektivitātes rādītāji un šādu iekārtu uzstādīšana ir ekonomiski pamatota, t.sk. pasākumi lokālo siltumavotu energoefektivitātes paaugstināšanai un atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanai

Ekonomikas ministrija

Paldies!

Ekonomikas ministrija

Adrese: Brīvības iela 55, Rīga, LV-1519

Tālrunis: +371 6 7013 100

Fakss: +371 6 7280 882

E-pasts: pasts@em.gov.lv

Mājaslapa: www.em.gov.lv

Twitter: @EM_gov_lv, @siltinam

Youtube: <http://www.youtube.com/ekonomikasministrija>

Facebook: <http://www.facebook.com/atbalstsuznemejiem>